

III.13.

Till Svenska Landsmålsföreningen af

1

Ernst Lager

Ur vårt språks pariskast.

Samling af ord och uttryck ur det helsingforsiska Barn-, Föräldra-, Skol-, Student-, Gat- och "Sladängs"-språket.

Matto: Dem renom är allting rent.

Ganska många af dessa ord är icke egendomliga för Helsingfors, utan återfinnas i vrobb. Upplysning härrör är vidfogad i flittiga, men på längst här i alla.

A.Q.L.

403

Zeitungsliste für alle
Schilder im Innenraum des Zimmers zu eindringen.
Durch die Fenster, - oder zwischen - muß durch
Anwendung eines

Ringetzen in einem und einem

A.

2

Anággá, lindrig sovdom, i synnerhet

Áktor, bok, stats.

i uttrykket fánken anagga

Ásis, namn på anatomisalen

Ásk, ar, affär

Áttan, lindrig sovdom

Bäkis, bärkis; gå i bäkis. *Beng*)

Bakk, i uttrycket få bakk, säges om en person, hvars väel "icke går" i en bank; det här bakk.

Balens, bal

Balunsert, = ballor eller balgr

Bandit, vanligt skyndord

Battalion, term ur kägelspillet, då de la hägler fälla.

Brækjad, i vissa uttryck försedd med.

Bille, biljard; spela bille.

Bläffa, röka tobak

Blaj eller Blaj-blaj, samm, bultran. de noji; vara på blaj.

Blaja, vara på blaj.

Bökmål, en person, som jämt härr ger åfor boken."

Brakka, stor ståkare, trastlig person.

Bråkhöna, i uttrycket ha sig i bråk:

Kårna = vara besmittad med sv. Bråanna sig, en term ur bollepolet, då nerisk sjukdom

Burk, strafil, otymplig person

Bös, ochåow, hanibus, rá person.

Båka, or, manens prung.

Balönger = ballor.

Bins: rad af intresseriks-drakor eller - läder längs nyan yata eller d.

en person i det parti som "ärinne" i misslyckor bakom, hvaranagon han kommer ut."

Brus ^{ämn}, dälig person, för hvilken
det går nedåt.

Bussar ^onger, byxor.

Bulka, karcer eller annat fängelse.

Bjös gilletugan; kömma eller väia
eller sätta på bjös

Babbla, term i knappspellet

Bråkk, en efter samling med koinnor
färddes hysten person.

Brålma, röka ifrån tobak.

Bärjare, fall på isen; slå bärjare

Bökör, mut i uttryckd ha sig i bökrör.
na = vara behäftad med vens-
risk ejukdom.

D.

5

Däffat, Dädda eller Dåda, barniga.

Däger, term ur olika slags jömlékor;
användes sär som signal åt den som
"jäker," att alla redan äro "i jömmou."

Dämme till, slå till.

Dösa, vagina feminæ

Drikkis, dicksprutor

Driva med ngn, göra ngn till norr

Drift, elakt skämt, narrspel.

Dröppar, snaps, sup.

Diensta (bort, i väg), förrvinna

Dierrig, icke fultt nykter och ngt. dösig

Djyvla, svära och föra ovaälen lu

Dåbbla, supa

Dödfall, i högsta grad berusad.

Dank, 1) gies, 2) i uttrycket slå dank-
på och göra ingenting

Dekis, i uttrycket vara, kämna på
dehis= dekadans

Drasut = lång räkel. W.g.

Dramedär, stor, otynplig person

E.

Spis, Norra upplandsgatan
Österjöla, präfryt vandom
Öternäs, namn på en gammal e-
lak häring

6

anmärkningar till spisen
möjlig att säga att den
varit en del i den svenska
köket under lång tid
och det är möjligt att
den ännu finns
i seder i Sverige.

Det är dock svårt att
säga om den är en
svensk rätt eller en
fransk rätt. Det är
viktigt att se
på den historiska
utvecklingen av
köket i Sverige och
i Frankrike för att
kunna bestämma
varifrån den kommer.
Det är dock svårt att
säga om den är en
svensk rätt eller en
fransk rätt. Det är
viktigt att se
på den historiska
utvecklingen av
köket i Sverige och
i Frankrike för att
kunna bestämma
varifrån den kommer.

Fajeda (fy!), vagina feminae
Kesta, roa sig, i sht med driften
Kilfras, en mål och glupsk person
Fides, prestige, gunst; gnida fides
Tidesignidat, en elev, som söker ställa
 sig in hos läraren.

Vila på med nyt, längre hålla på
 med nyt.

Kinnköde eller - köde, ett skymford. tinurlig, lustig, kuriös wj.
Fiolerna, i uttrycket bitala fiolerna = ta fioler i uttrycket himlen är fallet
 att fioler, ett slags instrument.

Kirrig, jovialiskt lustig
Fisk o-skämtsamt uttryck för person;
 "Vä å de för en fisk?" i ut-
 trycket få dej på fiskens tähkt/-
 behäfda av en manusperson.

Fiska, term ur bollspellet, då de som är
 på "syret" eller ytter målet närmare
 sig det mål dit de skola springa
 för att vid lämpligt tillfälle ha dit
 så kort väg som möjligt.

Fiska, på gatorna söka efter en kvinnos-
 person seortand cauſā.

Lisa, (otäkt!), finska "pienia".

Tjärta (ötäkt!), do do

Håbb, mur; så sej på fläbben =
Wg. på stryk; häcka flabben = tige.

Fläjmiz lustig

Flajéga, flicka

Flin, bröd grin Mr. Ord

Flinna, grina brett. bill

Flinig, ständigt flinande. wf.

Flinthus, flintskattig

Fläjmiz, fläjmiz

Flöntig, fläjmiz + ngt stupid.

Inäsig, skräpig, tarplig

Iniirr, i uttrycket vara på Iniirr = va-
ra på ödligt humör

Iniirras, vara på iniirr

Frisk, i uttrycket ikke vara riktigt Frisk = ikke vara rätt klok.

Tylsa sig & berusia sig

Tjälleg, berusad

Fänas, vara löjtig och otäck

Fä, en skamlös person

Fähund, fa".

8

Tylla, överlastat tillstånd

Tyllkund

Tyllkaja} en på dygdenstop begifven

Tylltrött} person

L.

9

Gaffla, skratta på ett brutalt sätt

Göta, ropa, skrika; sjunga

~~Gläde~~

Glädlae, glad person

Gnida, // vara snål. Gnida fides s.d.

Gränira, beltra M

Grinalle, et grinande barn

Gruffa, på brutalt sätt visa missnöje M. Adol.

Grunna, gruffa M

Güleben, fadern, "Farsgubben".

Gübelin, kamrat

Gückbar, kamrater

Güelle, "Gnäcke", "Östa".

Gürzel, grål; ställe till, måka gürzel

Gurzla, gråla

Gårma sig, hinkla sig, föra olyck, ha
skärra sig.

Hä sej i brakkåma, i bökråma, etc. s. d.

Hålvan, andra supen vid matbordet

Kammbuse, schäare, rå person

Härpa, äldre gråligt fruntimmer

Karpissa, harpa.

Hässa, spela hasard

Hässis, hasardspel, vägspel

Helman, första supen vid matbordet

Helsingland, i uttrycket dra åt hel-
singland = dra åt fandens

Hölskåtaff hindrig svordom

Himla, beskåma.

Hindarnisse, skämteos för hinder

Hiva, kasta & hysa (M. ord bly)

Hivare, hindrig fylla.

Hörbåkk, båkk, s. d.

Hörunge, oäkta barn

Huvudknäpp, hufoud.

Hund (ffy), pieriss

Hunda (ffy), pieria"

Habba (fr.), scortum

11

Kajla, ropa, skrika

Kämma flabbin, trüten, tjäften - van
tgif, tige

Kåka tatt, ej uteprikt en hemlighet.
2) olla pierimätta.

Käll i dej, intejktion - pan opp!

Käpniz, tolpuž

Känga, ja och göra ingenting

Känga i tjölarna, i swansen på ngn-
vara i vägen, enträget fälja ~~med~~
efter ngn.

Kärrn, kypare!

Kärrn, i uttrycket silla kärrn - penis

Kärt, suktig pestm.

J

Jinnanklåkkau, den person, som
i bållspellet "jär opp" bållen.
Jkämtevers: innanklåkkau
utan sjungare; ji

Jstvåg^(og), istvossik, åkare

J

Jé app, i term i bållspellet; J-vosse; J je opp av dom, -dd.

Junta, en stor järntyngd, med hørl.
Kan pålæs drifvas ned i jorden.

Junta, drifva pålæs ned i jorden

Jurva, rymma

Jäkla, jäplade, lidrig wordom,
kræftuttryk.

Jählig, jäktigt, - jäkla.

Jäkel, duktig karl

Jök, skålne

J
12

Jordkål, jordkål, idem spidskål

W.J.

Kadäver, skällsord

Häffemortz, äldre kvinna. Hon gör
skalltror bort en stund på
hafferep

Kakla, slabba, sladdra

Kåkolaänne, person med anledning att
en skurk

Kaliser, kalsonger

Kamerajd, kamrat

Kapla, fatta

Kaplan, ofrivillig sadesutkomming
under sonnen.

Karanka, tillställning, kalias.

Kaväs, docklig person, "häst", s. d.

Kibba, term från knappspellet, dvs
knapparna råkas.

Kilisa, term fr. knappspellet, omstän-
ka knapparna.

Klär, redig rykter, juke rätt klär

Kläva, term fr. knappspellet, under
sidan af knappen

Klipsk, piffig, fintlig W.J.

Kippare, piffig, fintlig person. Lundea

Klubba, betala

Klä, slå; klä upp nyr.

Klädd, barnunge

Klädda, klutta

Kläpp, barnunge

Klörra, ~~icke~~ gå med ostadja stz

Klöver, i uttrycket slå klöver-
klörra.

Knöga, arbeta ihärdigt; knöga å dā ~~et~~ ord

Knöp, fanlez med kvinna

Knöpa, idka fanlez

Knycka, låna

Knycta, tala, ytta; vanl. icke knycta
~~et~~ ord = thya

Knäpp, knappunktknäpp, s. d.

Knäkastor, berusad

Knäpp, sup.

Knäppa, supa

Knäppare, sup, risp.

Knöl, berusad wj

Kräl, bordell, horhus.

Krokna, ^{i fossid} af öfverlastit tillstånd
falla till samman

Krona, tem i knappenselit, öfro
sida af knappar.

Klækkan älv, ett slags sup gla
formidleyan

Kniga, bok

Kräpula, illamäende på grund af
vistande.

Krūka, rädd starkare

15

Fräkådilitfarar, törar som fram
prässar för att framkalle medli-
dande.

Krás, i uttrycket smirja krásut - må
godt och krasliga.

Kiinta/ty / yöra sitt tarf

Kipla, kapla s.d.

Kurran, karus.

Kiira ^{ja} jomma, en lek.

Kointilera, klinka på piano

Kädda, med båtten råka en puppe Käftis = pengar

Kamilfólium, comme-il-faut.

Käpparslägare, hufvudvakh på
grund af vistende

(få stigky) Kukahoske, ryggen; fälig på kukahoske.

Kukkujäga, smeknamn på penis.

Kulta, "älskade", min kona.

Läfka; bod, handelsbod.

Lätmark, lätting

Léca i uttrycket dik laxar = det lyckas
nis.

Lilla härrn, penis

Lilli (vb), kasta sig i vattnet (om man å barn)

Lipa, gråta

Láder, scortum till sunden

Läffa, springa klumpigt, springa

Lunta, bok

Lunta, under lektionen i smyg se i
en bok, som bör vara fort.

Lörjus, tölp.

Lutfiik, fisk (s. d.), kurjöt, sölj etc
person.

Lytning, hundig fylla, sticke; högnl.

Lättig, obeskedlig, stygg

Läro, strofil

Lärva, springa klumpigt

Lommordare (fy!), pieni

Löra (fy!) idka gamla

Näffe, matador

17

Mäffig, "bärdig", öpermödig

Måmmes gråre, yngligt barn

Måmmän, pengar

Midel, pengar

Milla, penis hos emå barn

Moses, dumtigt, sötigt barn.

Sk. ord

Mukka, motsäge, göra invändningar

Multum, pengar

Munterjök, glad person, "glad lax!"

Märe ijen ögonen, slå någon häst
i ansiktet

Måka gúrgel, ställa till präl.

Nassa (f.) idka Janitz
Nassatio, bysten efter Janitz

Nimmerdām, escortum

Nūna, ansicht

Öpis, opera kā "Karen"

Pålt, knubbigt barn

Papper, seortem

Penis, penis

Peruk, punkitappk, lävare

Peulias, polis

Pia, flicka

Pili, penis hos små barn

Pilikuikka, ♂ ♂

Piliknaikas, sup, "tär på tönd."

Pimpla, tupa, vipta.

Pinka, karta sitt vatten.

Pip, samley

Pipa, idka fanday

Pirum, ngl. ankommen

Plakat, ~~shundens~~ mycket ankommen

Pligge, läsa ifrigt

Prestiöök, prestige, godt namn.

Prickäs, intejktion med i oändlig-

het varierande betydelse.

Prōsis, procentare

Prätta (bg), peiria

Präppa (bg) = prätta } mest om små barn.

Prävisärnägler; Man ber ngl. barn gå

in på ett apotek samt begöra et fötöp

pr, då barnet i regel kommer bestyzt

ny på dörren.

Pråtta, prata rödigt, obegripligt,
i sht pr. ryska och pr. finska

Putter, med munnen ge sitt min-
nöje tillkenna

Påkalja^{WJ.}, stryk

Påoen, artig benämning på afträdet

Pärkla, svära

P

Pöla, faka in när man gör pi-
sug is.

W.G.

Ragāta, argind kinnar

Ragāsse, bullia, vämas

Räkkare, skymfort.

Räkknishuvud, skarp knivud.

Röva, i uttrycket slä röva - falle
en kall och kli sittande på allam

Röltti, knubbligt barn

Rimla, lefva om, vifta om.

Ränta (v.l.)

Rätter i uttri. ha rätter i äg = var en
deltig person

Ryrbräcka } stående på en rygg.

Rynbanik } stående på en rygg.

Rajva, lefva ledigt och supigt

Rannare (fy!) orundriklig föld af los
mage; term i kägelspellet.

SKO.

Säla ihop, fämla

Sämuri, lindrig svordom

S

Schägra, resa, rympa bort

Schäare, bus, hanubus

Schäpig, hekett och löjlig

Se sju följar, fäges om den samma

hitt sig full

Skalimäja, hufvud

Skvällra, i onödan berätta om nyt.

Svällerbytta,

Sköllerstaska} en Jon skälltar

Skvättra ^{Wg}, prata högt och om varande

Skålka, skympa, gräla, trita

Skållor, gräla, trötter

Slanx, penis

Slant förs, en term i kagelspelot

Slukka, draga in rökun vid tobakken
räkning in i mogen, "svälgja", röka

Slappa (fy), piera

Säkeli, lindrig svordom

Säkka öre, smöningom upphöra

Schäppa, springa W.J.

Schäpa sig, kokettars, göra sig till

Schärna, "sticka", lindrig bytta

Se någon på nätet, hetsa, bjuda

Skäptet, penis

Slä dank, gå och göra ingenting

Slä klöver, Regla i följd af syska

Snugga, liten pipa

Sjösis, Societetshuset
Folstråle, et slags rup af flerc
elike slags likorer
Borgslag
Spankulira, spratsens
Spästa, spratsens
Spelvink, ^{du}skål

Snyte, teza utan att bejöra los.
Spissa, fylli på glöret med konjak
Späfluga, nänjelij person

Stälz, fin, knubbig
Sticka, lindrig fylla
Ströts, et slags leksak
Stritta, springe undan, lägga i väg
Sträfil, tolp
Stut, tolp
Stutapälle, stut, tolp

Styrman, ultimus på klösen.

Stämme, "spissa".
Stäfvel, tolp. Stövla, ja med hulter.

Smöta, kaste

24

Smörat, vora i smörat = gla i gant
Smörja präret, lebra prasligo

Snöpila, med snackninga åtta
Spikte, spiktablit teaterföreställning

Studie, Studenthuset

Stälta, med osäkra steg på framst.

Ständer, erectio penis; term i kögel-
spelat.

Sudda, vifta.

Sus, svin, otack person

Ture eller Tyre, et mål i baleguldet

Syndis, Sundholms kafé

Svinfull, römjaktigt full

Svinpäls, stor skojare

25
Sudd, vift; vora på sudd

Turme, varu för länge vid tyret

Tyren, smeknamn på saperen

Svenskeln, ngt tveetydig person
från Sverige

Sakkergryn, smeknamn.

Sällträd, det träd, med hvilket
man slår båten i baleguldet

Sätta i väg, hitta, springa

Söta, "älskade", "kär", "smälts"; vid tillstäl

Tä ti schäppen, "scheppa" ^{Wg}

26

Tankitällore, sup.

Tant, nunu på lärainnan i skolan

Teka

Tiesen, trede super vid mörgerbordt

Tilla, kasta dit vatten, mest om barn Tobaksängel, tobaksfabriksflicka

Trätta i sig, drika äfvermøttan Trissig, lustz, "flogmij".

Tschinesa, ligga öfver nallen horen Trifflajmij, = flogmij

lektant

Trut, mund; hålla trut - var tyrt

Tschäften, tschäftoment, antiklit Troska, lära i skolan

Tschila, "ti ti scheppen".

Tugga öm näget, hålla på meditto. ^(stamme)

Pupp, afträde

Tipps, föra dit torp

Tisan, sondon

Tintus, liten toddy

Tår på tond, sup.

Tarpan, öfil

Tätt i uttrycket hålla tätt- och pieri.

mätta eller och; icke skwallra om ngt.

W.J.
Uloq = "lips", gråta, grållande

Upptägare, förtä sura på jätten

Utgivad, en som har gjort s. d. för
nyhet.

Varg; glups person

28

Väg (väg), way

Vift, bollersant kalar

Vifta, vora på vift

Vigga, låna

Vingården, skolan

Vippe, löna

Vräka i sig, sörja i sig

Vräka ur sig, tala yngre saker

Växhet, skolan

AK. Ord
Örre, "töperi", öfil

Ögonen i uttr. fälig på ögonen:
 fästryk

Ögyla, term från kneppspulet

Ölboda, hanubens cuttlyck för hny.

Öronen i uttr. fälig på öronen:
 fästryk.

30

Verba nonnulla provincialia, in Ostrobothnia
parocchia Coonoby collecta. Manuskript i Univ.
bibl.

(Publication of A.O.S.)